

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ГЕОГРАФСКИ ФАКУЛТЕТ
ПОВРШИНСКИ ОБЛИЦИ КРАШКОГ РЕЉЕФА
СРБИЈЕ
СЕМИНАРСКИ РАД

Тијана Бачаревић 09/10
Николина Михајловић 10/10
Београд, 2010.

Садржај

УВОД.....	3
ПОВРШИНСКИ КРАШКИ РЕЉЕФ.....	4
ШКРАПЕ.....	4
ВРТАЧЕ.....	5
УВАЛЕ.....	7
КРАШКА ПОЉА.....	8
ЗАКЉУЧАК.....	12
ЛИТЕРАТУРА.....	13

УВОД

Геоморфолошки процес који настаје деловањем текућих и атмосферских вода на растворљиве стенске масе издваја се под називом крашки процес. Најзаступљеније растворљиве стенске масе у природи су : карбонати – кречњаци, а ређе и доломити. Процес крашке ерозије условљава и посебене хидрографске и хидролошке односе у кречњачким теренима. Агенс процеса је вода. На површини влада безводност, речни токови су ретки. Спирање је разбијено, а понирање воде у унутрашњост кречњачке масе је веома изражено. Извори су ретки. Постоје три битна својства која крашки процес издвајају од других процеса, насталих деловањем на нерастворљиве стене:

1. Механизам процеса – у случају крашког процеса обавља се хемијска ерозија, растварање стенске масе. Овај вид ерозије назива се корозија.
2. Просторни развој процеса – егзогени процеси се развијају линеарно или планарно, задржавајући се увек на површини терена. Изузетак чини антропогени процес, због кога се крашки процес преноси са површине терена у подземље.
3. Развој специфичних облика – у крашком процесу настају површински и подземни рељефи. Подземни крашки облици обухватају јаме и пећине. У површинске облике спадају флувиокрас и прави крас.

Термин крас представља назив географске области, граничног подручја између Италије и Словеније.

Сл.1 Распрострањење краса у Србији; извор: подаци Љ. Менковића

Површински крашки рељеф

Флувиокрас је везан за флувијални процес развијен на крашким теренима. Основу њиховог настанка чини механичка ерозија, као последица кинетичке енергије текућих вода. Деловањем хемијске ерозије флувијални облици су значајно модификовани и добили су својства карактеристична за крашке услове, по којима се знатно разликују од типичних флувијалних појава. Прави крас (типични крашки облици) у основи је настао хемијским процесом, растварањем, транспортом раствора и акумулацијом материјала из раствора. У веће праве површинске крашке облике сврставају се : шкрапе, вртаче, увале и крашка поља.

Шкрапе

представљају линеарне, отворене или затворене депресије, изразито неправилног уздужног и

попречног профила, настале растварањем огољених карбонатних стена. Облици шкрапа зависе од количине воде. Јављају се на свим надморским висинама, почев од морског нивоа до највиших врхова кречњачких планина. Прво су примећене на Алпима, и тамо су највише проучаване. Терени покривени шкрапама називају се шкрапари.

...

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com